

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 144g/2022, nr. 145g/2022, nr. 146g/2022 și nr. 147g/2022

privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 305 alin. (8) din
Codul de procedură penală

CHIȘINĂU
29 noiembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 19 septembrie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 noiembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 305 alin. (8) din Codul de procedură penală, ridicate de dl avocat Gheorghe Malic, în interesele „Victoriabank” S.A., în dosarele nr. 12r-15/2021, nr. 12r-50/2021, nr. 12r-103/2021 și nr. 11r-402/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Chișinău format din dnii Ion Bulhac, Ghenadie Moroza și Ghenadie Lîsîi, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor și a motivelor care stau la baza criticilor de neconstituționalitate, Curtea a decis conexarea lor într-un singur dosar, pe baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, fiindu-i atribuit numărul 144g/2022.

A. Circumstanțele litigiilor principale

Dosarul nr. 12r-15/2021

4. Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află recursul formulat de dl avocat Gheorghe Malic, în interesele „Victoriabank” S.A., împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 13 ianuarie 2021, privind aplicarea sechestrului asupra unor bunuri.

5. La 19 iulie 2022, dl avocat Gheorghe Malic a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 302 alin. (2), 305 alin. (8), 336 și a Capitolului IV din Codul de procedură penală.

6. Printr-o încheiere din 7 septembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis parțial cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia, în

partea în care s-a solicitat controlul constituționalității articolului 305 alin. (8) din Codul de procedură penală.

Dosarul nr. 12r-50/2021

7. Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află recursul formulat de dl avocat Gheorghe Malic, în interesele „Victoriabank” S.A., împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 15 martie 2021, privind aplicarea sechestrului asupra unor bunuri.

8. La 19 iulie 2022, dl avocat Gheorghe Malic a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 302 alin. (2), 305 alin. (8), 336 și a Capitolului IV din Codul de procedură penală.

9. Printr-o încheiere din 7 septembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis parțial cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia, în partea în care s-a solicitat controlul constituționalității articolului 305 alin. (8) din Codul de procedură penală.

Dosarul nr. 12r-103/2021

10. Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află recursul formulat de dl avocat Gheorghe Malic, în interesele „Victoriabank” S.A., împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 15 iunie 2021, privind aplicarea sechestrului asupra unor bunuri.

11. La 19 iulie 2022, dl avocat Gheorghe Malic a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 302 alin. (2), 305 alin. (8), 336 și a Capitolului IV din Codul de procedură penală.

12. Printr-o încheiere din 7 septembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis parțial cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia, în partea în care s-a solicitat controlul constituționalității articolului 305 alin. (8) din Codul de procedură penală.

Dosarul nr. 11r-402/2021

13. Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află recursul formulat de dl avocat Gheorghe Malic, în interesele „Victoriabank” S.A., împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 30 septembrie 2021, privind autorizarea ridicării unor documente și a unor informații.

14. La 19 iulie 2022, dl avocat Gheorghe Malic a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 302 alin. (2), 305 alin. (8), 336 și a Capitolului IV din Codul de procedură penală.

15. Printr-o încheiere din 7 septembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis parțial cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia, în partea în care s-a solicitat controlul constituționalității articolului 305 alin. (8) din Codul de procedură penală.

B. Legislația pertinentă

16. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

17. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 305

Modul de examinare a demersurilor referitoare la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau la aplicarea măsurilor procesuale de constrângere

„(1) Demersul referitor la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau la aplicarea măsurilor procesuale de constrângere se examinează de către judecătorul de instrucție în ședință închisă, cu participarea procurorului și, după caz, a reprezentantului organului care exercită activitatea specială de investigații.

[...]

(8) Încheierea judecătorului de instrucție adoptată în condițiile prezentului articol poate fi contestată cu recurs la curtea de apel.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepțiilor de neconstituționalitate

18. Autorul excepțiilor susține că articolul 305 alin. (8) din Codul de procedură penală este neconstituțional în măsura în care nu stabilește în mod clar care este termenul de recurs împotriva încheierilor referitoare la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, a măsurilor speciale de investigații sau de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere. Autorul susține că nu este clară procedura în care se va examina un astfel de recurs și nici dacă este obligatorie întocmirea de către greșier a procesului-verbal al ședinței de judecată.

19. În excepții, autorul susține pretinsa încălcare a articolelor 4, 20, 23, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

20. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

21. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ține de competența Curții Constituționale.

22. Curtea reține că excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de reprezentantul unei părți din proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1)

literale a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

23. Curtea observă că obiectul excepțiilor îl reprezintă articolul 305 alin. (8) din Codul de procedură penală, potrivit căruia încheierea judecătorului de instrucție referitoare la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, a măsurilor speciale de investigații și de aplicare a măsurilor de constrângere poate fi contestată cu recurs. Prevederile contestate nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

24. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în mai multe cauze de recurs împotriva încheierilor judecătorilor de instrucție de aplicare a sechestrelor și de autorizare a unor acțiuni de urmărire penală. Astfel, Curtea admite că dispozițiile contestate ar putea fi aplicate în aceste cauze.

25. Curtea menționează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă. Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (DCC nr. 17 din 15 februarie 2022, § 22).

26. Autorul excepțiilor pretinde că articolul 305 alin. (8) din Codul de procedură penală contravine articolelor 4 [*drepturile și libertățile omului*], 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 26 [*dreptul la apărare*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

27. Analizând argumentele invocate în excepțiile de neconstituționalitate, Curtea menționează că autorul excepției nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile atacate, ci contestă, în realitate, modul de interpretare și aplicare a normei contestate în coroborare cu alte articole din Codul de procedură penală, precum și practica judiciară creată. În acest context, Curtea reiterează că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale în situații concrete excede controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor judecătorești de drept comun (DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 24 și jurisprudența citată acolo).

28. În acest sens, ține de competența instanțelor de judecată să decidă cu privire la natura fiecărei încheieri contestate și să aleagă norma care este aplicabilă cauzei. Altfel spus, instanțele de judecată trebuie să clarifice, în fiecare caz particular, ce tip de încheiere a fost contestată, care este termenul de atac prevăzut de lege și procedura aplicabilă.

29. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literale a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 305 alin. (8) din Codul de procedură penală, ridicate de dl avocat Gheorghe Malic, în interesele „Victoriabank” S.A., în dosarele nr. 12r-15/2021, nr. 12r-50/2021, nr. 12r-103/2021 și nr. 11r-402/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 29 noiembrie 2022

DCC nr. 162

Dosarul nr. 144g/2022